

אָמַר לִיה סָבָא סָבָא, מֵרֹב אוֹנִים וְאַמִּיץ כַּח
 תַּמָּן אָדָם קִדְמָאָה, תַּמָּן אַבְרָהָם יַעֲחֵק
 וַיַּעֲקֹב, תַּמָּן מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן, תַּמָּן דָּוִד וְשְׁלֹמֹה, וְתַרְיִן
 עֶשֶׂר שְׂבָטִין, וְכָל נַשְׁמָתִין דְּשַׁתִּין רַבּוּא דְיִשְׂרָאֵל,
 וְדָכַל דְרִיִן עֲלָאִין וְתַתְּאִין, דְּאַתְמַר בְּהוֹן (דברים כט יד)
 כִּי אֶת אֲשֶׁר יִשְׁנוּ פֶה עִמָּנוּ עוֹמֵד הַיּוֹם וְגוֹמֵר,
 כְּלָהוּ תַמָּן, אִישׁ לֹא נַעֲדָר לֹא חָסַר מִנֵּיהוּ חַד
 מִחַשְׁבָּנָא, כְּנֻנָא דְעָבָא הַשָּׁמַיִם.

וְעוֹד מֵרֹב אוֹנִים דָּא כְּהֵנָּא, דְּאַתְמַר בֵּיה כַּהֵן
 אֹן, וְאַמִּיץ כַּח דָּא אֱלֹהִים דְּאִיהִי אִימָא
 עֲלָאָה, דְּאַתְלַבְּשַׁת בְּגַבְוֵרָה וּבְרָא עֲלָמָא בְּמַדַּת
 הַדִּין, וּבְגִין דָּא אִיהוּ גְבוּר אַמִּיץ כַּח, אִישׁ לֹא
 נַעֲדָר דָּא יַעֲקֹב, דְּאַתְמַר בֵּיה (בראשית כה כז) וַיַּעֲקֹב אִישׁ
 תָּם, מַה דְּאַתְמַר בְּתַלְתַּת אֲלִיִן, אַתְמַר בְּתַלְתַּת עֲלָאִין.

לשון הקודש

השמים.

וְעוֹד מֵרֹב אוֹנִים - זֶה הַכֵּהֵן, שֶׁנֶּאֱמַר בּו
 כֵּהֵן אֹן, וְאַמִּיץ כַּח - זֶה אֱלֹהִים, שֶׁהִיא
 הָאֵם הָעֲלִיּוֹנָה שְׂמַתְלַבְּשַׁת בְּגַבְוֵרָה,
 וּבְרָא הָעוֹלָם בְּמַדַּת הַדִּין, וּמִשׁוּם כֵּן
 הוּא גְבוּר אַמִּיץ כַּח. אִישׁ לֹא נַעֲדָר - זֶה
 יַעֲקֹב, שֶׁנֶּאֱמַר בּו וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם. מַה
 שֶׁנֶּאֱמַר בְּשֻׁלְשׁ אֵלֶּה, נֶאֱמַר בְּשֻׁלְשׁ
 הָעֲלִיּוֹנִים וְנֶאֱמַר בְּשֻׁלְשׁ הַתַּחְתּוֹנִים,

אָמַר לוֹ: זְכוּן זְכוּן, מֵרֹב אוֹנִים וְאַמִּיץ כַּח,
 שֵׁם אָדָם הָרֵאשׁוֹן, שֵׁם אַבְרָהָם יַעֲחֵק
 וַיַּעֲקֹב, שֵׁם מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן, שֵׁם דָּוִד וְשְׁלֹמֹה
 וְשִׁנַּיִם עֶשֶׂר שְׂבָטִים, וְכָל הַנְּשָׁמוֹת שֶׁל
 שְׂשִׁים רַבּוּא שֶׁל יִשְׂרָאֵל וְשֶׁל כָּל הַדּוֹרוֹת
 הָעֲלִיּוֹנִים וְהַתַּחְתּוֹנִים, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם כִּי
 אֶת אֲשֶׁר יִשְׁנוּ פֶה עִמָּנוּ עוֹמֵד הַיּוֹם
 וְגוֹמֵר, כָּלֵם שֵׁם, אִישׁ לֹא נַעֲדָר, לֹא חָסַר
 מִהֶם אֶחָד מִחַשְׁבָּוִן, כְּמוֹ עָבָא

וְאַתְמַר בְּתֵלַת תַּתְּאִין, מִסְפָּר דְּכְלָהוּ שְׂכִינְתָּא אִיהִי
מִסְפָּר הַיָּמִים.

תקונא חמשיין

בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים, פָּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר,
שָׂאוּ מְרוֹם עֵינֵיכֶם וּרְאוּ מִי בְרָא אֱלֹה
(בראשית כה כז), רֵאשִׁי תִיבִין שְׂאוּ מְרוֹם עֵינֵיכֶם שְׁחֵרִית
מִנְחָה עֲרֻבֹת, תְּלַת צְלוֹתִין, עֲלִיָּהוּ אֶתְמַר (איוב לג
כט) הֵן כָּל אֱלֹה יִפְעַל אֵ"ל פְּעֻמִּים שָׁלֹשׁ עִם גְּבַר,
בְּגִין דְּאִינוּן מְרַכְבָּה דְּתֵלַת אֲבָהֶן, וְעֲלִיָּהוּ אֶתְמַר
(בראשית ב ד) אֱלֹה תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהַבְּרָאָם,
אֱלֹה פְּסַל אֶת הָרֵאשׁוֹנִים, אֱלֹה וְדָאֵי פְּסַל
לְקַדְמָאִין דְּאָמְרוּ (שמות לב ד) אֱלֹה אֱלֹהֵי"ךְ יִשְׂרָאֵל,
דְּאִנוּן תּוֹלְדִין דְּתַהוּ, דְּאֶתְרַמִּיז בְּרֵאשִׁי תִיבִין
תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ תַּהֲוֵי, וְאִינוּן חֲמִשׁ מִינִין

לשון הקודש

א"ל פְּעֻמִּים שָׁלֹשׁ עִם גְּבַר, מְשׁוּם שְׁהֵם
הַמְרַכְבָּה שֶׁל שְׁלֹשֶׁת הָאֲבוֹת, וְעֲלִיָּהֶם
נֶאֱמַר אֱלֹה תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ
בְּהַבְּרָאָם, אֱלֹה פְּסַל אֶת הָרֵאשׁוֹנִים,
אֱלֹה וְדָאֵי פְּסַל אֶת הָרֵאשׁוֹנִים שְׂאָמְרוּ
אֱלֹה אֱלֹהֵי"ךְ יִשְׂרָאֵל, שְׁהֵם תּוֹלְדוֹת שֶׁל
תַּהוּ, שְׁנַרְמִזוּ בְּרֵאשִׁי תִבּוֹת תּוֹלְדוֹת
הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ תַּהֲוֵי, וְהֵם חֲמִשָּׁה מִינִים

הַמְסַפֵּר שֶׁל כָּלֶם, הַשְּׂכִינָה הִיא מִסְפָּר
הַיָּמִים.

תקון חמשיים

בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים, פָּתַח רַבִּי
שְׁמַעוֹן וְאָמַר: שָׂאוּ מְרוֹם עֵינֵיכֶם וּרְאוּ מִי
בְרָא אֱלֹה, רֵאשִׁי תִבּוֹת שָׂאוּ מְרוֹם
עֵינֵיכֶם – שְׁחֵרִית מִנְחָה עֲרֻבֹת, שָׁלֹשׁ
תְּפִלוֹת, עֲלִיָּהֶן נֶאֱמַר הֵן כָּל אֱלֹה יִפְעַל

דַּאֲתִמַּר בְּהוֹן בְּה' בְּרָאם, וְאֵינוֹן עֲמִלְקִים גְּבוּרִים
 נְפִילִים עֲנָקִים רְפָאִים, וּבְגִין דָּא טָרַחַת ה' בְּגִינֵיהוּ
 בְּגִין דְּבַה' בְּרָאם ה' דְּאֶבְרָהִם, וְעֵלָה אֲתִמַּר ^{(ישעיה}
 לֹא תְהוּ בְּרָאָה לְמִיתָב בִּינֵיהוּ, לְשַׁבַּת יַצָּרָה ^{מה יח)}
 לְמַעַבְדַּד יִשׁוּבָא מִנֵּיהוּ.

וּבְגִין הָאֵי ה', אֵלָה דְּאֵינוֹן תְּלַת אַבְחָן תִּקְיֵנוּ
 תְּלַת צְלוּתִין, לְנַחְתָּא בְּהוֹן לְקוּדְשָׁא בְּרִיד
 הוּא, לְסִלְקָא לְשִׁכְנֵתָא בְּהוֹן דְּאֵיהִי ה' זְעִירָא,
 דְּעִמּוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא אֵיהוּ גּוּפָא, וְתָרִין דְּרוּעִין
 דִּילֵיהּ יִמִּינָא וּשְׂמָאלָא, דְּבְהוֹן אַחִיד בְּה', וְעַל
 גּוּפָא אֶסְתַּלְקַת, וּמָאן סָלִיק לָהּ עַל גּוּפָא מִ"י
 אִימָא עֵלְאָה, מִי בְּרָא אֵלָה, וְכַד סָלְקַת סָלְקִין
 עִמָּה כָּל צְבָא דְּלְעִילָא, הָדָא הוּא דְּכְתִיב ^{(שם מ}
 הַמוֹצִיא בְּמִסְפָּר צְבָאָם, וְכָל יִשְׂרָאֵל דְּאֵינוֹן ^{כו)}
 שְׂתִין רַבּוּא מִתִּיחְסִין בְּצְבָא דְּלְעִילָא, לְכָלִּם בְּשֵׁם

לשון הקודש

את הקדוש ברוך הוא ולהעלות בהם את
 השכינה שהיא ה' קטנה, שעמוד
 האמצעי הוא הגוף, ושתי זרועותיו זמין
 ושמאל, שבהם אוחז בה, ועל הגוף היא
 עולה, ומי מעלה אותה על הגוף? מ"י,
 האם העליונה, מי ברא אלה, וכשעולה,
 עולים עמה כל הצבא שלמעלה. והו
 שפתוב המוציא במספר צבאם, וכל

שנאמר בהם בה' בראם, והם עמלקים,
 גבורים, נפילים, ענקים, רפאים, ומשום
 כך טרחה ה' בשבילם, משום שבה'
 בראם, ה' של אברהם, ועליה נאמר לא
 תהו בראה, לשבת ביניהם, לשבת
 יצרה, לעשות מהם ישוב.
 ומשום הה' הו, אלה, שהם שלשת
 אבות, תקנו שלש תפלות, להוריד בהם

יִקְרָא, בְּלִהוֹ אֶתְקַרְיָאוּ עַל שֵׁם צָבָא דְלְעִילָא, אִישׁ
 לֹא נַעֲדָר מִחוּשְׁבֵּנָא.

וּשְׂכִינְתָא בְּגִלוּתָא בְּזִמְנָא דְאִיהוּ מְרַחֵקָא בְּעֵלָה
 מִינָהּ, לְזִמְנִין אֶתְפְּרִנְסַת עַל יְדֵי
 שְׁלִיחַ, לְזִמְנִין עַל יְדֵי אַבְהוֹן, לְזִמְנִין עַל יְדֵי אִימָא,
 לְזִמְנִין עַל יְדֵי אַבָּא, לְזִמְנִין עַל יְדֵי בְּנִין, לְזִמְנִין
 עַל יְדֵי דְצַדִּיק, וְכֹלָא יְחִיב בְּעֵלָה דְאִיהוּ ו', אִיהוּ
 בֵּין אַבָּא וְאִימָא בֵּין י"ה, וְכֹד אִיהוּ בֵּין אַבָּא וְאִימָא,
 נְחִית לָהּ פְּרִנְסָהָא עַל יְדֵי אַבָּא וְאִימָא, וְכֹד נְחִית
 בֵּין תְּרִין דְרוּעִין דְאִית בְּהוֹן שִׁית פְּרָקִין, נְחִית לָהּ
 פְּרִנְסָה בְּתִרִין דְרוּעִין, וְכֹד נְחִית בְּגוּפָא דְאִיהוּ
 יַעֲקֹב, נְחִית לָהּ מְזוּנָא עַל יְדֵיהּ, וְכֹד נְחִית בְּתִרִין
 שׁוֹקִין דְאִינוּן (שיר ה טו) שׁוֹקִין עֲמוּדֵי שֵׁשׁ דְאִית בְּהוֹן
 ו' פְּרָקִין, נְחִית לָהּ מְזוּנָא עַל יְדֵיהּ, וְכֹד נְחִית

לשון הקודש

והכל נותן בעלה שהוא ו', הוא בין אבא
 ואמא בן י"ה, וכשהוא בין האב והאם,
 הוא מוריד לה פרנסתה על ידי האב
 והאם, וכשיורד בין שתי הנרועות שיש
 בהם ששה פרקים, מוריד לה פרנסה
 בשתי זרועות, וכשמוריד בגוף שהוא
 יעקב, מוריד לה מזון על ידו, וכשמוריד
 בשתי השוקים, שהם שוקיו עמודי שש,
 שיש בהם ששה פרקים, מוריד לה מזון

ישראל, שהם ששים רבוא, מתחסיים
 בצבא שלמעלה, לכלם בשם יקרא, כלם
 נקראו על שם הצבא שלמעלה, איש לא
 נעדר מהחשבון.

והשכינה בגלות, בזמן שמרחק בעלה
 ממנה, לפעמים מתפרנסת על ידי שליח,
 לפעמים על ידי האבות, לפעמים על ידי
 האמא, לפעמים על ידי האבא, לפעמים
 על ידי הבנים, לפעמים על ידי הצדיק,

בְּצַדִּיק נְחִית לָהּ מְזוֹנָא עַל יְדֵיהּ, וְכַד נְחִית בָּהּ (דף
 19 ע"ב) דְּאִתְחַפֵּר ו' בָּהּ, לָא צְרִיךְ לְנַחְתָּא מְזוֹנָא לָהּ
 עַל יְדֵי שְׁלִיחָא בְּעֵלְמָא, אֲלֵא עַל יְדֵיהּ, וְכַד נְפִיק
 בָּהּ, אִסְתַּלַּק עַד אֵין סוּף דְּאִיהוּ א', מְזוֹנָא דִּילָהּ
 לֹא בּוֹכּוּתָא תִּלְיָא מִלְתָּא, וְלֹא בְחִיִּים דְּאִינוּן אַבָּא
 וְאִמָּא, וְלֹא בְּבִנֵי דְּאִינוּן נַעֲחַ וְהוֹד, אֲלֵא בְּמִזְלָא
 תִּלְיָא מִלְתָּא, וְכַד נְחִיתת מֵאַתְרָהּא וְנְחִיתת קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא לְדִירָא עֲמָה, אִתְמַר בֵּיהּ וּבְבִנְהָא אֵין
 מִזְל לְיִשְׂרָאֵל, אֲלֵא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא רְכִיב עַל
 בְּרו"ב דְּאִיהוּ מִטְטְרוֹן וְאִיהוּ בְּרו"ךְ, וּמִתְפְּרִנְסַת עַל
 יְדֵיהּ, דְּאִיהוּ עֶבֶד עוֹלָם עֶבֶד דִּילָהּ, וּבְהִתְהוּא זְמָנָא
 אִיהִי אִתְפְּרִנְסַת עַל יְדֵי שְׁלִיחָתָא, וְכָל דָּא כְּפּוּם
 עוֹבְדֵיהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל חֲכִי אִתְפְּרִנְסַת.

לשון הקודש

ממקומה ויורד הקדוש ברוך הוא לדור
 עמה, נאמר בה ועל בניה, אין מזל
 לישראל, אלא הקדוש ברוך הוא רוכב
 על ברו"ב, שהוא מטטרו"ן, והוא ברו"ך,
 ומתפרנסת על ידו, שהוא עבד עולם,
 עבד שלה, ובאותו זמן היא מתפרנסת
 על ידי שליח, וכל זה כפי מעשיהם של
 ישראל כך מתפרנסת.

על ידם, ובשמוריד לה בצדיק, מוריד לה
 מזון על ידו, ובשמוריד בה, בשמתחבר
 ו' בה, לא צריך להוריד לה מזון על ידי
 שליח בעולם אלא על ידו, ובשיוצא בה,
 מתעלה עד אין סוף שהוא א'. מזונה לא
 בזכות הדבר תלוי, ולא בחיים שהם
 האב והאם, ולא בבנים, שהם נעח והוד,
 אלא הדבר תלוי במזל, ובשיורדת

**זָבָאָה אֵיהוּ מָאן דְּסָלִיק לָהּ לְאַתְרָהּ, וְלְקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא לְאַתְרֵיהּ, דְּאַתְמַר בֵּיהּ (ישעיה יט א)**

(הנה יהו"ה רוכב על עב קל), הנה יהו"ה יוצא ממקומו (שם
כו כא). אָמַר לִיה רַבִּי אֶלְעָזָר אַבָּא, וְכִי יִכּוֹל בַּר נִשְׁ
לְאַחֲזָרָא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַתְרֵיהּ, אָמַר לִיה
אֵין, כְּמָה דְּאַשְׁכְּחָנָא בְּדוּד דְּאָמַר (תהלים קלב ד) אִם
אַתָּן שְׁנַת לְעֵינֵי לְעַפְעָפִי תְּנוּמָה עַד אֲמַצָּא מְקוּם
לִיהו"ה וְכו', בְּהֵהוּא זְמָנָא דְּבַר נִשְׁ אֲחִזָּר לִיה
לְאַתְרֵיהּ, מַה פְּתִיב בֵּיהּ מִמְּקוּמוֹ יִפֵּן בְּרַחֲמֵי
לְעַמּוֹ, וּבְמַאי חֲזָרִין לִיה לְאַתְרֵיהּ, אֶלְא בְּשְׁלִימוֹ
דְּתַקּוּנָא דְּתַקִּינוּ בְּצִלוֹתָא, וְאוֹכַח דְּבַתָּר דְּאָמַר
מִמְּקוּמוֹ יִפֵּן בְּרַחֲמֵי לְעַמּוֹ, אָמַר הַמְּיַחֲדִים אֶת
שְׁמוֹ עָרַב וּבִקֵּר תְּמִיד בְּכָל יוֹם אוֹמְרִים פְּעַמּוֹם,
וְאֵינוֹן ה"ה, דְּצָרִיךְ לְאַחֲזָרָא י' לְגַבֵּי ה' דְּאֵיהוּ
מְקוּם דְּלְעִילָא, וְלְאַחֲזָרָא ו' לְגַבֵּי ה' דְּאֵיהוּ מְקוּם

לשון הקודש

באותו זמן שאדם מחזיר אותו למקומו,
מה כתוב בו? ממקומו הוא יפן ברחמי
לעמו, ובמה מחזירים אותו למקומו?
אלא בשלמות התקון שתקנו בתפלה,
ומוכיח, שאחר שאמר ממקומו יפן
ברחמי לעמו, אמר, המיוחדים את שמו
ערב ובקר תמיד בכל יום אומרים
פעמים, והם ה"ה, שצריך להחזיר י' לה',

אשרי מי שמעלה אותה למקומה ואת
הקדוש ברוך הוא למקומו, שנאמר בו
(הנה יהו"ה רכב על עב קל) הנה יהו"ה יצא
ממקומו. אמר לו רבי אלעזר: אבא, וכי
יכול אדם להחזיר את הקדוש ברוך הוא
למקומו? אמר לו: כן, כמו שמצאנו בדוד
שאמר, אם אתן שנת לעיני לעפעפי
תנומה עד אמצא מקום ליהו"ה כו.

דְּלַתְתָּא, בְּגִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא אֹמֵי דְלֹא יַחְזִיר
 לָהּ דְּלַעִילָא, עַד דִּי־יַחְזִיר לָהּ דְּלַתְתָּא, וְרִזָּא דְּמַלְתָּה
 לֹא אָבֵא בְּעִיר וְגוֹמֵר (הושע יא ט) וְהָא אִיְקָמוּהָ.

תקונא חד וְחַמְשִׁין

בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ,
 מֵאֵי אֵת, אֶלָּא הָכִי אִיְקָמוּהָ קְדָמָאִין,
 כָּל אֶתִּין לְרַבּוּיָא, וְדָא אֵ"ת אִזְרִייתָא כְּלִילָא מֵא'
 וְעַד ת', דְּבָהּ אֶתְבְּרִיאוּ שְׁמֵיָא וְאֶרְעָא, וְעוּד אֶת
 הַשָּׁמַיִם, שְׁמַיִם דָּא קוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא, הִדָּא הוּא
 דְּכִתִּיב (מלכים א ח) וְאֶתְהָ תִשְׁמַע הַשָּׁמַיִם, וְאֶת בֵּית
 זִוְגִיָּה עֲמִיָּה, וְאֶת דָּא צִדִּיק וּבֵית זִוְגִיָּה, הָאָרֶץ
 מֵאֲנָא דְּכִלְהוּ לְאַפְקָא בְּהָ זִרְעִין וְאִבּוּן, וְרִזָּא דְּמַלְתָּה
 וְכָל שִׁיחַ הַשָּׂדֶה טָרָם יִהְיֶה בְּאָרֶץ וְגוֹמֵר (בראשית ב ה).

לשון הקודש

הַקְּדוּמוֹנִים, כָּל הָאֶתִּים הֵם לְרַבּוּיָא, וְאֵ"ת
 הוּוּ הַתּוֹרָה כְּלוּלָהּ מֵא' עַד ת', שְׁבָה
 נִבְרָאוּ שְׁמַיִם וְאָרֶץ, וְעוּד אֶת הַשָּׁמַיִם,
 שְׁמַיִם זֶה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, זֶהוּ שְׁכִתּוּב
 וְאֶתְהָ תִשְׁמַע הַשָּׁמַיִם, וְאֶת בֵּית זִוְגִיָּה עֲמוּ,
 וְאֶת - זֶה צִדִּיק וּבֵית זִוְגִיָּה, הָאָרֶץ - הַכְּלִי
 שֶׁל כָּלֵם לְהוֹצִיא בְּהָ זִרְעִים וּפְרוֹת, וְסוּד
 הַדְּבָר - וְכָל שִׁיחַ הַשָּׂדֶה טָרָם יִהְיֶה
 בְּאָרֶץ וְגוֹמֵר.

שֶׁהוּא הַמְּקוֹם שְׁלֹמֶעְלָה, וְלִהְיִיר ו' לָהּ,
 שֶׁהוּא מְקוֹם שְׁלֹמֶטָה, מִשּׁוּם שֶׁהַקְּדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא נִשְׁבַּע שֶׁלֹּא יַחְזִיר אֶת ה'
 שְׁלֹמֶעְלָה עַד שִׁיחְזִיר אֶת ה' שְׁלֹמֶטָה,
 וְסוּד הַדְּבָר - לֹא אָבֵא בְּעִיר וְגוֹמֵר, וְהִרִי
 פְּרִשׁוּהָ.

תקון אַחַד וְחַמְשִׁים

בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם
 וְאֶת הָאָרֶץ, מֵאֵי אֵת? אֶלָּא כִּד פְּרִשׁוּהָ

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּרִי, רָזָא עֲלָאָה הָכָא, אַף עַל
 גַּב דְּכֻלָּא אַתְּבְּרִי וְאַתְּקַן בְּשִׁמְא דִּיהו"ה,
 דְּאִינוּן אֶת הַשָּׁמַיִם, וְרָזָא דְּמִלָּה י"ה בְּשָׁמַיִם, ו"ה
 בְּאַרְצֵי, הָדָא הוּא דְּכֻתִּיב (תהלים צו יא) י'שְׁמַחוּ הַשָּׁמַיִם
 וְתִגַּל הָאָרֶץ, עִם כָּל דָּא דְּכֻלָּא אַתְּקַן בְּד' אַתְּוֹן,
 לָא נָחִית נְבִיעוּ מְלַעֲיָלָא עַל זְרַעִין וְאִיבִין דְּאִינוּן
 שִׁיחַ הַשָּׁדָה דְּאִיהוּ צְדִיק, וְעֵשֶׂב הַשָּׁדָה דְּאִיהוּ
 עַמּוּדָא דְּאַמְצַעִיתָא, וְלָמָּה בְּגִין דְּאָדָם אִין, דְּאִיהוּ
 יו"ד ה"א וּא"ו ה"א לְעַבּוּד אֶת הָאֲדָמָה.

אָמַר לִיה רַבִּי אֶלְעָזָר אַבָּא, שִׁיחַ מְנָא לָן דְּאִיהוּ
 צְדִיק, אָמַר לִיה בְּרִי בִּיה תְּשַׁבַּח ח"י ש',
 אִיהוּ בְּלִיל תְּלַת עֲדְרֵי צֵאן, דְּאִינוּן שְׂרָשָׂא
 דְּאִילָנָא, וְדָא חֵי עֲלָמִין, דְּאִיהוּ אוֹת בַּעֲבָא דִּילִיה,
 עַבְאוֹת אִיהוּ עֲמָהוּן, בְּלִיל תְּלַת דְּרַגְוִין לְקַבֵּל תְּלַת
 עַנְפִּין דְּש'.

לשון הקודש

הַשָּׁדָה שֶׁהוּא הַעֲמוּד הָאֲמַצְעִי, וְלָמָּה?
 מְשׁוּם שְׂאָדָם אִין, שֶׁהוּא יו"ד ה"א וּא"ו
 ה"א, לְעַבּוּד אֶת הָאֲדָמָה.

אָמַר לוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר: אַבָּא, הַשִּׁיחַ, מִנֵּין
 לָנוּ שֶׁהוּא צְדִיק? אָמַר לוֹ: בְּגִין, כּוּן תְּמַצָּא
 ח"י ש', הוּא כּוּלָּל שְׁלֹשָׁה עֲדְרֵי צֵאן,
 שֶׁהֵם שְׂרָשׁ הָאִילָן, וְזֶה ח"י הַעוֹלָמִים,
 שֶׁהוּא אוֹת בַּעֲבָא שְׁלוֹ, עַבְאוֹת הוּא

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן: בְּגִין, סוּד עֲלִיּוֹן יֵשׁ
 כָּאֵן, אַף עַל גַּב שְׁהַכֵּל נִבְרָא וְנִתְקַן בְּשֵׁם
 שֶׁל יְהו"ה, שֶׁהֵם אֶת הַשָּׁמַיִם, וְסוּד הַדְּבָר
 – י"ה בְּשָׁמַיִם, ו"ה בְּאַרְצֵי. זֶהוּ שְׁכַתּוּב
 י'שְׁמַחוּ הַשָּׁמַיִם וְתִגַּל הָאָרֶץ. עִם כָּל זֶה
 שְׁהַכֵּל נִתְקַן בְּאַרְבַּע אוֹתִיּוֹת, אִין יוֹרְדַת
 נְבִיעָה מְלַמְעָלָה עַל הַזְּרַעִים וְהַפְּרוֹת
 שֶׁהֵם שִׁיחַ הַשָּׁדָה שֶׁהוּא צְדִיק, וְעֵשֶׂב

וְהָא ש' דְּתַלְתַּת אַבְהָן אֵינוּן, אֶלָּא ש' עֲלָאָה עֲנַפִּי
 אֵילָנָא, ש' תַּתְּאָה שְׂרָשִׁי אֵילָנָא, וּבְגִין דָּא
 וּכְל שִׁיחַ דָּא צְדִיק, וּכְל עֵשֶׁב ע"ב ש' דָּא יַעֲקֹב
 כְּלִיל תַּלְתַּת אַבְהָן, דְּאֵינוּן עֲנַפִּי אֵילָנָא, וְסֻלְקִין
 לְשַׁבְעִין וּתְרִין שְׁמֵהוּן דְּוַיִּסַּע וַיִּבְנֵא וַיִּט, דְּבַהֲאֵי שְׁמָא
 אֲתַבְּרִיאוּ עֵשֶׁבִין וְאֵילָנִין דְּאֵינוּן נִשְׁמַתִּין דְּצְדִיקָא,
 וְהָא עֵשֶׁב עָלֶיהָ אֲתַמַּר (תהלים קד יד) וְעֵשֶׁב לַעֲבוֹדַת
 הָאָדָם לְהוֹצִיא לֶחֶם מִן הָאָרֶץ, לֶחֶם אֲבִירִים אֲכַל
 אִישׁ (שם עח כו), וְאִיהוּ נִהְמָא דְּאוּרִיתָא. (דף 19 ע"א)
 דְּאֲתַמַּר בֵּיהּ (קהלת ט ז) לֶךְ אֲכוּל בְּשִׂמְחָה לַחֲמֶךְ,
 וְאִיהוּ לַעֲבוֹדַת הָאָדָם, ה' דְּאָדָם דְּאֲתַמַּר בָּהּ
 הַמוֹצִיא לֶחֶם מִן הָאָרֶץ, מֵאֵי לַעֲבוֹדַת הָאָדָם, לִית
 עֲבוֹדָה הַכָּא אֶלָּא צְלוּתָא, דְּאִיהִי פּוֹלְחָנָא
 דְּשְׂכִינְתָא, עֲבוֹדַת יְהו"ה וְדָאֵי, וְעָלָה אֲתַמַּר (תהלים

לשון הקודש

עֲשָׂבִים וְאֵילָנוֹת שְׁהֵם נִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים,
 וְהָעֵשֶׁב הַזֶּה נֹאמַר עָלָיו וְעֵשֶׁב לַעֲבוֹדַת
 הָאָדָם לְהוֹצִיא לֶחֶם מִן הָאָרֶץ, לֶחֶם
 אֲבִירִים אֲכַל אִישׁ, וְהוּא לֶחֶם הַתּוֹרָה,
 שְׁנֵאמַר בּוֹ לֶךְ אֲכוּל בְּשִׂמְחָה לַחֲמֶךְ,
 וְהוּא לַעֲבוֹדַת הָאָדָם, ה' שֶׁל אָדָם
 שְׁנֵאמַר בָּהּ הַמוֹצִיא לֶחֶם מִן הָאָרֶץ. מַה
 זֶה לַעֲבוֹדַת הָאָדָם? אֵינן עֲבוֹדָה כָּאֵן אֶלָּא
 תַּפְלָה, שְׁהִיא עֲבוֹדַת הַשְּׂכִינָה, עֲבוֹדַת

עֲמָהֶם, כּוֹלֵל שְׁלֹשׁ הַדְּגוּלוֹת כְּנֶגֶד שְׁלֹשֶׁת
 הָעֲנַפִּים שֶׁל ש'.
 וְחֲרִי ש' שֶׁל שְׁלֹשֶׁת הָאָבוֹת הֵם, אֶלָּא
 ש' הָעֲלִיוֹנָה – עֲנַפִּי הָאֵילָן, ש' הַתַּתְּחוּנָה
 – שְׂרָשִׁי הָאֵילָן, וּמִשּׁוּם זֶה, וּכְל שִׁיחַ –
 זֶה צְדִיק, וּכְל עֵשֶׁב – ע"ב ש', זֶה יַעֲקֹב
 הַכּוֹלֵל שְׁלֹשֶׁת הָאָבוֹת, שְׁהֵם עֲנַפִּי
 הָאֵילָן, וְעוֹלָם לְשַׁבְעִים וּשְׁנַיִם שְׁמוֹת שֶׁל
 וַיִּסַּע וַיִּבְנֵא וַיִּט, שְׁבַשְׁם הַזֶּה נִבְרָאוּ

יֵצֵא אָדָם לַפֶּעֱלוֹ וְלַעֲבוֹדָתוֹ עֲדֵי עָרֵב, יֵצֵא
 אָדָם לַפֶּעֱלוֹ דָּא צְלוֹתָא דְשַׁחְרִית, וְלַעֲבוֹדָתוֹ עֲדֵי
 עָרֵב דָּא צְלוֹתָא דְמִנְחָה, דְאַתְמַר בָּהּ (בראשית כד סג)
 וַיֵּצֵא יִצְחָק לְשׁוֹחַ בַּשָּׂדֶה לְפָנֹת עָרֵב.

תקונא תריז וחמשיז

בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים אֱלֹהִים. חֲמִשׁ אֲתוּוֹן
 בְּחוֹשְׁבֵן ה', א"ד מִן אֲדנ"י הָכִי סָלִיק
 לְחֲמִשׁ, וְרִזָּא דְמִלָּה וְאֵד יַעֲלָה מִן הָאָרֶץ וְהִשְׁקָה
 אֶת כָּל פְּנֵי הָאָדָמָה (בראשית ב ו), תָּא חֲזִי אֲתַעְרוּתָא
 צְרִיכָא מִתְתָּא לְעִילָא, וְלִבְתַּר וְהִשְׁקָה אֶת כָּל פְּנֵי
 הָאָדָמָה, וְהִשְׁקָה ו' אֵיהוּ שְׁקִינֵי מֵעִילָא לְתַתָּא,
 דְאֵיהוּ נַחַל קְדוּמִים דְאַתְמַשְׁדֵּן מִן מוֹחָא, וְהָכִי
 צְרִיךְ לְאַתְעָרָא אֲתַעְרוּתָא בְּקַדְמִיתָא מֵאַתְתָּא,
 וְרִזָּא דְמִלָּה אִשָּׁה פִי תִזְרִיעַ (ויקרא יב ב) וּמִיד וְיִלְדָה

לשון הקודש

עולה לחמש, וסוד הדבר – ואד ועלה מן
 הארץ והשקה את כל פני האדמה. בא
 וראה, התעוררות צריכה ממשח למעלה,
 ואחר כך והשקה את כל פני האדמה,
 והשקה ו' היא השקאה ממשח למטה,
 שהיא נחל קדומים שגמשד מן המטה,
 וכך צריך להעיר התעוררות בראשונה
 מהאשה, וסוד הדבר – אשה פי תזריע,

יהו"ה ודאי, ועליה נאמר יצא אדם
 לפעלו ולעבודתו עדי ערב. יצא אדם
 לפעלו – זו תפלת שחרית. ולעבודתו
 עדי ערב – זו תפלת מנחה, שנאמר בה
 ויצא יצחק לשוח בשדה לפני ערב.

תקוני שנים וחמשים

בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים. אֱלֹהִים חֲמִשׁ
 אוֹתוֹת בְּחוֹשְׁבֵן ה', א"ד מִן אֲדנ"י כִּד

זָכַר, נִזְכָּרָא אַדְנִי, דְּכֵר יְהוּ"ה, כִּד אֶקְדִּימַת בְּרַתָּא
 שְׁלִיט דְּכוּרָא וְאַתְעָבִיד יֵאֱהֲדוּנָה"י, וְרָזָא דְמִלְחָה
 יְהוּ"ה אַדְנִי חִילִי (חֲבִקוּק ג' ט), וְעַל בְּמוֹתֵי יְדְרִיבְנֵי (שם)
 אֲלִין אֲבָתֵן, לְמַנְצַח בְּנִינּוֹתֵי (שם) אִמָּה וְתֵרִין
 שׁוֹקִין, מֵאֵי חִילִי תוֹקְפָא דְכֻלָּא מְלַעֲיָלָא, חִילִי חִיל
 י' וְדָא אֲבָא, תוֹקְפָא דִילִיה נְבִיעוּ דְלִית לִיה סוּף.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר אֲבָא וְהָא אוֹקְמוּהוּ מֵאֲרִי
 מִתְנִיתִין, דְּעַד אַרְבַּעִין יוֹמִין יָכִיל לְאַחֲזָרָא
 נִזְכָּרָא דְכוּרָא, וְאַתְהֲפִיךְ מְדִינָא לְרַחֲמֵי, וְאוֹקְמוּהוּ
 בְּגִין דְּעַד כְּעַן לִית תַּמָּן דִּיִּזְכָּרָא, דְּאֶתְמַר
 בִּיה (בראשית ב ז) וַיִּצַּר יְהוָה אֱלֹהִים, אִם כֵּן אֲמַאי
 נְטִיל שְׁעוּרָא בְּמִי, בְּגִין דְּאִיהִי שְׁעוּרָא דְנִקְוָדָה
 דְּאִיהִי י' טַפָּה, (שְׁעוּרָא) דְּכָה אֶתְעָבִיד י"ם מ"י, וְדָאי
 נַחַל קְדוּמִים דָּא ו' דְּאֶתְמַשְׁדִּי מִן י' (ס"א ז), וְהַשְׁקָה

לשון הקודש

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר: אֲבָא, וְהָרִי פִּרְשׁוּהוּ
 בְּעֵלֵי הַמְּשֻׁנָּה, שְׁעַד אַרְבַּעִים יָמִים יְכוּלָּה
 לְחֹזֵר הַנִּזְכָּרָה לְזָכַר, וּמִתְהַפֵּךְ מִדִּין
 לְרַחֲמִים, וּפְרִשׁוּהוּ מִשּׁוּם שְׁעַד כְּעַת אִין
 שָׁם דְּמוּת, שְׁנַאֲמַר בּוּ וַיִּצַּר יְהוָה
 אֱלֹהִים, אִם כֵּן, לְמָה נְטִיל שְׁעוּר בְּמִי,
 מִשּׁוּם שְׁהִיא שְׁעוּר הַנִּקְוָדָה שְׁהִיא י' טַפָּה,
 (השעור) שְׁכָה נַעֲשִׂית י"ם מ"י, וְדָאי נַחַל

וּמִדִּ וַיִּלְדָּה זָכָר. הַנִּזְכָּרָה אַדְנִי, הַזָּכָר
 יְהוּ"ה, כְּשִׁמְקִדִּימָה הַבַּת, שׁוֹלֵט הַזָּכָר
 וְנַעֲשֶׂה יֵאֱהֲדוּנָה"י, וְסוּד הַדְּבָר – יְהוּה
 אַדְנִי חִילִי, וְעַל בְּמוֹתֵי יְדְרִיבְנֵי – אֵלוּ
 הָאֲבוֹת, לְמַנְצַח בְּנִינּוֹתֵי – הָאִמָּה וְשְׁתֵי
 הַשׁוֹקִים. מַה זֶה חִילִי? הַתְּקַף שֶׁל הַכֹּל
 מְלַמְעָלָה, חִילִי – חִיל י', וְזֶה הָאֵב, תְּקַפּוּ
 – הַנְּבִיעָה שְׁאִין לָהּ סוּף.

אֶת כָּל פְּנֵי הָאֲדָמָה, מֵאֵי פְּנֵי הָאֲדָמָה, אֱלֹא אֵלֶיךָ
אֲנִפִּין דְּאֵינוּן סוּמְק וְחִזּוּר וְיִרוּק וְאוּפִם, בְּאֵלֶיךָ
גְּוֹנִין נְהִירָא הֵהִיא מְבוּעָא, דְּגְוֹנִין אֵינוּן מֵהֵיא
יְבֻשָׁה, נְבִיעוּ נְהוּרָא דִּילָהּ (ס"א דְּחִילָא), דְּהָכִי אֵיהוּ
נְבִיעוּ לְאַרְעָא בְּנִשְׁמָתָא לְגוּפָא, כְּמָה דְּאֵילָנָא לָא
מֵתְרַבֵּי אֱלֹא בְּמֵיא, הָכִי יִשְׂרָאֵל דְּאֵינוּן עֲנִפִּין
דְּאֵילָנָא לָא מֵתְרַבֵּין אֱלֹא בְּנְבִיעוּ דְּאוּרֵייתָא.

וְרִזָּא דְּמִלָּה מַעֲיָן גְּנִים בְּאֵר מַיִם חַיִּים וְנוֹזְלִים
מִן לְבָנוֹן (שִׁיר ד' טו), מַעֲיָן דָּא חֲכָמָה כְּתָר
אֵיהוּ אֲמוֹן מוּפְלָא, דְּבַעָא לְנִטְעָא אֵילָנִין בְּגִנְתָּא,
אֲסִתְפַּל בְּכָל גִּנְתָּא וְלֹא אֲשַׁכַּח תְּמִן מְבוּעָא דְּמֵיא,
מָה עָבַד, אָמַר אֲפִיק מַעֲיָן, וּלְבַתָּר אֲטַע גִּן,
וְאֵתְרַבֵּי אֵילָנָא, וּבְגִין דָּא מַעֲיָן גְּנִים, בְּקַדְמִיתָא
אֲדַבֵּיר מַעֲיָן וּלְבַתָּר גְּנִים, וְדָא גִּין סְדָרִים

לשון הקודש

אֱלֹא בְּנְבִיעַת הַתּוֹרָה.

וְסוּד הַדְּבָר - מַעֲיָן גְּנִים בְּאֵר מַיִם חַיִּים
וְנוֹזְלִים מִן לְבָנוֹן. מַעֲיָן זֶה חֲכָמָה כְּתָר,
הוּא אֲמוֹן מְפֻלָּא, שְׂרָצָה לְנִטְעֵי אֵילָנוֹת
בְּגִן, הַסִּתְפַּל בְּכָל הַגִּן וְלֹא מִצָּא שָׁם מַעֲיָן
מַיִם, מָה עָשָׂה? אָמַר, אוּצִיא מַעֲיָן וְאַחַר
כֵּן אֲטַע גִּין וּמִתְגַּדֵּל הָאֵילָן, וּמִשׁוּם כֵּן
מַעֲיָן גְּנִים, בְּרֵאשׁוֹנָה הַזְכִּיר מַעֲיָן וְאַחַר
כֵּן גְּנִים, וְזֶה חַמְשִׁים וּשְׁלֹשָׁה הַסְּדָרִים

קְדוּמִים זֶה ו' שְׁנַמְשָׁד מ' (ס). וְהִשְׁקָה אֶת
כָּל פְּנֵי הָאֲדָמָה, מָה זֶה פְּנֵי הָאֲדָמָה?
אֱלֹא אֵלֶיךָ הֵם הַפְּנִים, שְׁהֵם אָדָם וְלָבָן
וְיִרְק וְשֹׁהַר, בְּגִנְיָם הִלְלוּ מֵאִיר אוֹתוֹ
הַמַּעֲיָן, שְׁהַגְּוֹנִים הֵם מֵהַיְבֻשָׁה הַזֶּה,
נְבִיעַת הָאוּרָה שְׁלָהּ (שֶׁל בְּחָה), שְׁכָךְ
הַנְּבִיעָה לְאַרְצֵן כְּמוֹ הַנְּשֻׁמָּה לְגוּף, כְּמוֹ
שְׁהָאֵילָן לֹא מִתְגַּדֵּל אֱלֹא בְּמַיִם, כֵּן
יִשְׂרָאֵל שְׁהֵם עֲנִפֵי הָאֵילָן לֹא מִתְגַּדְּלִים

דְּאוּרֵייתָא, וּכְמָה דְּאִית גֵּן לְתַתָּא הָכִי אִית גֵּן
 לְעֵילָא, וְהָאִי מַעֲזָן אִיהוּ בְּמוֹחָא, אֵילָנָא גּוּפָא,
 עֲנָפִין דִּילִיה דְּרוּעִין וְרִגְלִין, וְעוּזִים מִן לְבָנוֹן דָּא
 לְבָא (נ"א לְבָנָה) דְּאִיהִי דְּלִ"ת דְּלָה בְּגֻלוּתָא, וְעֵלָה
 אֶתְמַר (במדבר כד ז) יוֹל מִים מְדֻלִּין.

וְי לֹזן לְבָנֵי נָשָׂא דְּלָא מִשְׁתַּדְּלִין בְּאוּרֵייתָא,
 דְּאֶתְקֵרִיאוּ עֵצִים יְבֻשִׁים דְּאֵינֻן עֲתִידִין
 לְאֶתְקֵדָא בְּנוֹרָא דְּגֵיהֶנָם, וְלֹא לְמַנְנָא אָמְרוּ מְאִרֵי
 מִתְּגִיתִין דְּאֵינֻן עֲמִלִין וְיִרְתִּין גֵּיהֶנָם, וְאִף עַל גַּב
 דְּמִתְרַבֵּי אֵילָנָא דְּאִיהוּ גּוּפָא דְּאוּרֵייתָא, וְלִית לִיה
 אִיבָא דְּאֵינֻן פְּקוּדִין דְּעֵשָׂה, מַה כְּתוּב בֵּיה (דברים פ
 כ) רַק עֵץ אֲשֶׁר תִּדְעַ כִּי לֹא עֵץ מֵאֲכָל הוּא אוֹתוֹ
 תִּשְׁחִית וְכָרְתָּ, וּבְגִין דָּא אָמְרוּ מְאִרֵי מִתְּגִיתִין
 דְּלִית מְדַרְשָׂא עֶקֶר אֱלָא הַמַּעֲשָׂה אִיהוּ עֶקֶר. (ד 97 19

ע"ב).

לשון הקודש

לחנם אמרו בעלי המשנה שהם עמלים
 ויורשים גיהנם, ואף על גב שמתנגד
 האילן, שהוא גוף התורה, ואין לו פרי,
 שהם מצוות עשה, מה כתוב בו? רק עץ
 אשר תדע כי לא עץ מאכל הוא אותו
 תשחית וכרת, ומשום זה אמרו בעלי
 המשנה שלא המדרש עקר, אלא
 המעשה הוא העקר.

של התורה, וכמו שיש גן למטה, כך יש
 גן למעלה, והמעין הזה הוא כמות האילן
 – הגוף, ענפיו – הזרועות והרגלים,
 ונזלים מן לבנון – זה הלב (לבנה), שהיא
 דל"ת, דלה בגלות, ועליה נאמר יול מים
 מדליו.

אזי להם לבני אדם שלא מתעסקים
 בתורה, שנקראו עצים יבשים, שהם
 עתידים להשרף באש הגיהנם, ולא

תקונת חמשיין ותלת

בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים תַּמָּן בֵּית, תַּמָּן אִ"ם
 דְּהוּא אִ"ם מֵאֱלֹהִים, וְאִינוּן גַּן עֲלָאָה
 גַּן תַּתָּאָה. פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר (בראשית ב ל), וַיִּטַּע
 יְהו"ה אֱלֹהִים גַּן בְּעֵדֵן מִקְדָּם וַיִּשֶׂם שָׁם אֶת הָאָדָם
 אֲשֶׁר יָצַר, וַיִּטַּע יְהו"ה אֱלֹהִים גַּן דָּא שְׂכִינְתָא,
 בְּעֵדֵן דָּא אִימָא עֲלָאָה, מִקְדָּם אַבָּא עֲלָאָה, וַיִּשֶׂם
 שָׁם אֶת הָאָדָם אֲשֶׁר יָצַר דָּא עֲמוּדָא דְאַמְצָעִיתָא,
 וְעֲלִיָּה אֶתְמַר (שם ב ז) וַיִּיצַר יְהו"ה אֱלֹהִים אֶת
 הָאָדָם עֶפְר מִן הָאָדָמָה וַיַּפַּח בְּאַפָּיו נְשֻׁמַת חַיִּים
 וְגוֹמֵר, וַיִּיצַר צִיּוּר לִיָּה בְּתַרִּין עֲלָמִין בְּעֲלָמָא דִּין
 וּבְעֲלָמָא דְאַתִּי, וַיַּפַּח בְּאַפָּיו נְשֻׁמַת חַיִּים דָּא נְשֻׁמַת
 כָּל חַי, וַיְהִי הָאָדָם דָּא רוּחָא דְחַיִּי, לְנַפְשׁ חַיָּה דָּא
 שְׂכִינְתָא תַּתָּאָה.

לשון הקודש

תקוני חמשיים ושלשה

זה העמוד האמצעי, ועליו נאמר וייצר
 יהו"ה אלהים את האדם עפר מן
 האדמה ויפח באפיו נשמת חיים וגומר.
 וייצר, ציר אותו בשני עולמות, בעולם
 הזה ובעולם הבא, ויפח באפיו נשמת
 חיים - זו נשמת כל חי, ויהי האדם - זו
 רוח החיים, לנפש חיה - זו השכינה
 התחתונה.

בראשית ברא אלהים שם בית, שם
 א"ם, שהוא א"ם מאלהים, והם הגן
 העליון והגן התחתון. פתח רבי שמעון
 ואמר: ויטע יהו"ה אלהים גן בעדן
 מקדם וישם שם את האדם אשר יצר.
 ויטע יהו"ה אלהים גן - זו השכינה,
 בעדן - זו האם העליונה, מקדם - האב
 העליון, וישם שם את האדם אשר יצר -

וְעוֹד וַיִּטַע יְהו"ה אֱלֹהִים בְּגֵן דָּא אֲוֵרִייתָא
דְּבִבְתָב, עֲדָן דָּא עֲדוּנָא דְאֲוֵרִייתָא, וְשׂוּי
תַּמָּן אֶת הָאָדָם דְּבְרִיאָה, וּמַה פְּתִיב בֵּיה (ישעיה יז יא)
בְּיוֹם נִטְעַד תְּשֻׁנְשֻׁנִי. וַיִּצְמַח יְהו"ה אֱלֹהִים וְכו'
(בראשית ב ט), יְהו"ה אֱלֹהִים אֲפָא וְאִיפָא, כָּל עֵץ נִחְמַד
לְמִרְאָה (שם) דָּא עֲמוּדָא דְאֲמַצְעִיתָא, דְּכָל גְּוֹנִין
שְׁפִירִין בֵּיה אֶתְחַזְיִין, וּבְגֵין דָּא נִחְמַד לְמִרְאָה,
תַּפְּאֶרֶת שְׁפִירוֹ דְּכָל גְּוֹנִין, וְטוֹב לְמֵאֲכָל דָּא צְדִיק.

אָמַר לִיה רַבִּי יְהוּדָה, וְהָא כָּל עֵץ פְּתִיב, אִי הָוָה
אָמַר עֵץ שְׁפִיר, אֲכָל כָּל עֵץ פְּתִיב, אָמַר
לִיה וּדְאִי תְּכִי הוּא, דְּבְכָל אֶתְר. כ"ל צְדִיק אִיהוּ,
אֲכָל כֹּלָא חַד, כָּל דָּא צְדִיק, עֵץ דָּא עֲמוּדָא
דְּאֲמַצְעִיתָא, דְּגוּפָה וּבְרִית חֲשְׁבִינָן חַד, אֲכָל בְּהִאי
קָרָא כָּל עֵץ נִחְמַד לְמִרְאָה וְטוֹב לְמֵאֲכָל דָּא צְדִיק,

לשון הקודש

היפוי של כל הגוונים, וטוב למאכל - זה צדיק.
אָמַר לו רבי יהודה: וְהָרִי פְּתוּב כָּל עֵץ, אִם הִיָּה אֹמֵר עֵץ - יָפָה, אֲכָל פְּתוּב כָּל עֵץ? אָמַר לוֹ: וּדְאִי כִּדְ זֶה, שְׁבְכָל מְקוּם, כ"ל הוּא צְדִיק, אֲכָל הַכָּל אַחֲד. כָּל זֶה צְדִיק, עֵץ זֶה הָעֲמוּד הָאֲמַצְעִי, שְׁגוּפָה וּבְרִית נִחְשְׁבִים לְאַחֲד, אֲכָל בְּכַתוּב הָזֶה

וְעוֹד, וַיִּטַע יְהו"ה אֱלֹהִים בְּגֵן - זו תורה שֶׁבְּכַתָּב, עֲדָן - זה עדון התורה, וְשָׁם שָׁם אֶת הָאָדָם שֶׁל בְּרִיאָה, וּמַה פְּתוּב בּוֹ? בְּיוֹם נִטְעַד תְּשֻׁנְשֻׁנִי. וַיִּצְמַח יְהו"ה אֱלֹהִים וְכו', יְהו"ה אֱלֹהִים - אֵב וְאָם, כָּל עֵץ נִחְמַד לְמִרְאָה - זֶה הָעֲמוּד הָאֲמַצְעִי, שְׁכָל הַגְּוֹנִים הַנְּפִים נִרְאִים בּוֹ, וּמִשּׁוֹם זֶה נִחְמַד לְמִרְאָה, תַּפְּאֶרֶת -

לְמַרְאֵה דָּא שְׂכִינְתָּא דְאַתְמַר בָּהּ (במדבר יב ו') בְּמַרְאֵה
 אֱלֹוֹ אֲתוּדַע, וְעֵץ הַחַיִּים דָּא עֲמוּדָא דְאַמְצַעִיתָא,
 דְּאִיהוּ עֵץ הַחַיִּים דְּלְעִילָא דְאַתְמַר בָּהּ (קהלת ז יב)
 הַחֲכָמָה תַּחֲיָה בְּעָלֶיהָ.

אָמַר לִיהּ הָא שְׂכִינְתָּא תַּתָּא אִיהוּ גֵן, דְּמַתְּמֵן
 עֵץ הַחַיִּים גָּטוּעַ, כְּמָה דְאַתְמַר (בראשית ב ט)
 וְעֵץ הַחַיִּים בְּתוּךְ הַגֵּן, מֵאִי מִן הָאֲדָמָה, אֲלֵא דָּא
 שְׂכִינְתָּא עֲלָאָה, דְּמִנָּה אֲתַנְטַע כָּל עֵץ דְּאִיהוּ
 צְדִיק, כ"ל אִיהוּ מְסִטְרָא דְמ"י, דְּחָכִי סָלִיק לְחֻשְׁבֹּן
 כ"ל מ"י, וּבְגִינָה אֲתַמַּר (איוב לח כט) מִכֶּטֶן מִי יֵצֵא
 הַקֶּרֶחַ וְגוֹמֵר, דְּאִיהוּ הַקֶּרֶחַ הַנּוֹרָא.

וְעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע אִיהוּ לְתַתָּא, עֵץ הַדַּעַת טוֹב
 דָּא מְטַטְרוּן, וְרַע דָּא סְמַא"ל וּבְגִין דָּא וְעֵץ
 הַדַּעַת ו' אָתָּא לְרַבּוּיָא, דְּאִיהוּ אֲתִי מֵאַתְרַּ אַחְרָא,

לשון הקודש

שנאמר ועץ החיים בתוך הגן. מה זה מן
 האדמה? אלא זו השכינה העליונה
 שממנה ננטע כל עץ, שהוא צדיק. כ"ל
 הוא מצד של מ"י, שכך עולה לחשבון
 כ"ל מ"י, ובשכינה נאמר מבטן מי יצא
 הקרח וגומר, שהוא הקרח הנורא.

ועץ הדעת טוב ורע, הוא למטה, עץ
 הדעת טוב - זה מטטרוון, ורע - זה

כל עץ נחמד למראה וטוב למאכל - זה
 צדיק, למראה - זו השכינה, שנאמר בה
 במראה אליו אתודע, ועץ החיים - זה
 העמוד האמצעי, שהוא עץ החיים
 שלמעלה, שנאמר בו החכמה תחיה
 בעליה.

אמר לו: הרי השכינה התחתונה היא
 הגן, שמשם עץ החיים נטוע, כמו

עין הדעת טוב ורע, ועוד וַיִּצְמַח יְהוָה אֱלֹהִים מִן
הָאָדָמָה כָּל עֵץ, דָּא אִיהוּ צִמַח צַדִּיק (ירמיה כג ה)
וּמִתְחַתָּיו יִצְמַח (זכריה ו יב), תָּא חַזִּי כָּל מָאן דְּנָטִיר
בְּרִית, הַהוּא בַר דִּיחֵיב לֵיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
עֲלֵיהּ אֲתָמַר (בראשית ב ט) וַיִּצְמַח יְהוָה אֱלֹהִים כָּל עֵץ
נְחָמַד לְמַרְאָה בְּרִזִּין דְּאוּרֵייתָא, וְטוֹב לְמֵאכֹל
בְּכַקּוּדִין דְּאוּרֵייתָא, אֲבָל בְּרָא אַחֲרָא דְּלֹא אֲתַעְבִּיד
בְּדַחִילוֹ וּרְחִימוֹ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מַה כְּתִיב בֵּיהּ
(שם) וְעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, וְדָא עֲרֻבּוּבָא דְטוֹב וְרַע,
מְעוּרְב מִמַּעַה וּשְׂאֹר.

וּבְגִין דָּא מְנִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל לְנִטְרָא
גְּרַמְיָה בְּפִרְיָה וּרְבִיָּה, הָדָא הוּא דְכְּתִיב (שם)
(י) וּמֵעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע לֹא תֹאכֹל מִמֶּנּוּ, טוֹב
מִסְטָרָא דְדָם טָהוֹר, וְרַע מִסְטָרָא דְדָם נְדוּת, דְּהֵאִי

לשון הקודש

התורה, אבל בן אחר שלא נעשה
בִּירְאָה וְאֲהָבָה שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא,
מַה כְּתוּב בּוֹ? וְעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, וְזוֹ
עֲרֻבּוּבָה שֶׁל טוֹב וְרַע, מְעָרֵב מִמַּעַה
וּשְׂאֹר.

וְלִכֵּן צִוָּה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת יִשְׂרָאֵל
לְשַׁמֵּר אֶת עֲצָמוֹ בְּפִרְיָה וּרְבִיָּה. זֶהוּ
שְׁכֵתוּב וּמֵעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע לֹא תֹאכֹל
מִמֶּנּוּ, טוֹב – מֵצַד שֶׁל דָּם טָהוֹר, וְרַע –

סמאל, ומשום זה ועץ הדעת, ו' בא
לְרַבּוּת, שֶׁהוּא בָּא מִמְּקוֹם אַחֵר, וְעֵץ
הַדַּעַת טוֹב וְרַע. וְעוֹד, וַיִּצְמַח יְהוָה
אֱלֹהִים מִן הָאָדָמָה כָּל עֵץ, זֶהוּ צִמַח
צַדִּיק וּמִתְחַתָּיו יִצְמַח. בֵּא תְרַאָה, כָּל מִי
שְׂשׂוּמַר בְּרִית, אוֹתוֹ הֵבֵן שְׁנוֹתָן לוֹ
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עָלָיו נֵאמַר וַיִּצְמַח
יְהוָה אֱלֹהִים כָּל עֵץ נְחָמַד לְמַרְאָה –
בְּסוּדוֹת הַתּוֹרָה, וְטוֹב לְמֵאכֹל – בְּמַצּוֹת

בַּר גָּרִים אֲבוּדָא דְתֵרִין עֲלָמִין, הֵדָא הוּא דְכִתִּיב
(שם) כִּי בְיוֹם אֲכַלְךָ מִמֶּנּוּ מוֹת תָּמוּת, מוֹת בְּעֲלָמָא
דִּין, תָּמוּת בְּעֲלָמָא דְאֲתִי.

תקונא חמשיין וארבע

**בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים, אֵת הַשָּׁמַיִם עֵץ הַחַיִּים,
וְאֵת הָאָרֶץ כָּל עֵץ נִחְמַד לְמִרְאָה,
וְהָאָרֶץ הִיְתָה תְהוֹ וְבָהוּ דָא עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע,
וְדָא רָזָא תְהוֹ עֵמְק רַע, בְּהוֹ עֵמְק טוֹב, וְדָא עֵץ
הַדַּעַת טוֹב וְרַע, כִּי שָׁם בְּלִל יְהוּ"ה שְׁפַת כָּל הָאָרֶץ
(שם יא ט), וּמִהָכָא נָפַק כָּל עֲרְבוּבֵיָא דְטוֹב וְרַע, דְּאִיְהוּ
רָזָא דְצַדִּיק וְרַע לֹא רָשָׁע וְטוֹב לֹא.** (דף 99 ע"א).

תקונא חמשיין וחדש

**בְּרֵאשִׁית בְּרָא בִּי"ת רֵא"ש, וְאֵינּוֹן אָבָא וְאִימָא,
בְּרָא תְרַגּוֹם בְּרָא. אִיְהִי עֲמוּדָא**

לשון הקודש

הַדַּעַת טוֹב וְרַע, וְנָהוּ סוּד תְהוֹ, עֵמְק רַע,
בְּהוֹ – עֵמְק טוֹב, וְנָה עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע,
כִּי שָׁם בְּלִל יְהוּ"ה שְׁפַת כָּל הָאָרֶץ,
וּמִכָּאן יֵצֵא כָּל הָעֲרְבוּבֵיָא שֶׁל טוֹב וְרַע,
שֶׁהוּא הַסּוּד שֶׁל צַדִּיק וְרַע לֹא רָשָׁע וְטוֹב
לו.

תקון חמשיים וחדשה

בְּרֵאשִׁית בְּרָא, בִּי"ת רֵא"ש, וְהֵם אָב

מִצַּד שֶׁל דָּם גְּדוּת, שֶׁהֵבֵן הָזֶה גּוֹרֵם
אֲבָדָן שֶׁל שְׁנֵי עוֹלָמוֹת, זֶהוּ שְׁכַתּוּב כִּי
בְיוֹם אֲכַלְךָ מִמֶּנּוּ מוֹת תָּמוּת, מוֹת –
בְּעוֹלָם הָזֶה, תָּמוּת – בְּעוֹלָם הַבָּא.

תקון חמשיים וארבעה

**בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים, אֵת הַשָּׁמַיִם –
עֵץ הַחַיִּים, וְאֵת הָאָרֶץ – כָּל עֵץ נִחְמַד
לְמִרְאָה, וְהָאָרֶץ הִיְתָה תְהוֹ וְבָהוּ זֶה עֵץ**

דְּאַמְצָעִיתָא, וְעָלִיָּה אֶתְמַר (בראשית ב י) וְנָהָר יוֹצֵא
 מֵעֵדֶן, אִית עֵדֶן וְאִית עֵדֶן, הָדָא הוּא דְכְּתִיב (תהלים
 לו ט) וְנָחַל עֲדֵנִיךְ תִּשְׁקֶם, עֲדֵנִיךְ וְדָאִי, דָּא עֵדֶן
 עֲלָאָה כְּתָר עֲלָאָה, עֵדֶן דְּלִתְתָּא דָּא י', וְאִית עֵדֶן
 דְּלִתְתָּא וְדָא אִימָא עֲלָאָה דְּאִיְהִי ד', אִיְהִי עֵדֶן
 לְגַבֵּי נָהָר דְּלִתְתָּא מִינָהּ, הָדָא הוּא דְכְּתִיב וְנָהָר
 יוֹצֵא מֵעֵדֶן לְהִשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן.

תָּא חֲזִי כְּמָה נְהָרוֹת אֵינּוֹן מְשַׁנְיִין דָּא מִן דָּא,
 אִית נָהָר וְאִית נָהָר, אִית נָהָר מְנַהֲוֹרָא
 דְּלְעִילָא דְּאֶתְקְרִי נְהָרָא דְּמִיָּא דְּאֶזְרִייתָא, דְּאֶתְמַר
 בָּהּ (משלי יג יד) תּוֹרַת חָכָם מְקוֹר חַיִּים, וְאִית נָהָר
 דְּאֶתְקְרִי נָהָר פְּלָגִיו, דְּכְּמָה פְּלָגִין עֲמִיקִין תְּלִיין
 מִינָהּ, דְּאֶתְמַר בְּהוֹן (שם כא א) פְּלָגֵי מוֹם לֵב מְלֻךְ
 וְגוֹמֵר, וְאִית נָהָר דְּאֶתְקְרִי נַחַל קְדוּמִים, דְּאֶתְמַשְׁךְ
 מֵעֲלָאִין, וּמִינָהּ תְּלִיין שְׁבַעָה נְהָרוֹת, דְּאֶתְמַר בְּהוֹן

לשון הקודש

הגן.

בא וראה כמה נהרות הם שמשנים זה
 מזה, יש נהר ויש נהר. יש נהר מהאור
 שלמעלה, שנקרא הנהר של המים של
 התורה, שנאמר בה תורת חכם מקור
 חיים, ויש נהר שנקרא נהר פלגיו,
 שכמה פלגים עמקים תלויים ממנו,
 שנאמר בהם פלגי מים לב מלך וגומר,

ואם. ברא תרגום בן, הוא העמוד
 האמצעי, ועליו נאמר ונהר יוצא מעדן,
 יש עדן ויש עדן, זהו שכתוב ונחל עדניך
 תשקם, עדניך ודאי, זהו עדן עליון, כתר
 עליון, העדן שלמטה זה י', ויש עדן
 שלמטה, וזו האם העליונה שהיא ד', היא
 עדן אל הנהר שלמטה ממנה, זהו
 שכתוב ונהר יוצא מעדן להשקות את

נְהָרוֹת יִמְחָאוּ כָּף יַחַד הָרִים יִרְנְנוּ, וְאִית
 נְהָר דְּאִתְקְרִי נְהָר דִּינּוֹר מִסְטָרָא דְשְׂמָאֲלָא,
 דְּאִתְמַר בֵּיהּ (דניאל ז י) נְהָר דִּינּוֹר נְגִיד וְנִפְק מִן
 וְגוֹמַר, וְנְהָר בְּכָל אֲתַר אִיהוּ ו', מִסְטָרָא דְאִבָּא
 וְאִימָא אִתְקְרִי נְחָל קְדוּמִים, וּמִסְטָרָא דְעֵדָן עֲלָאָה
 אִתְמַר בֵּיהּ (תהלים לו ט) וְנְחָל עֲדָנִיד תִּשְׁקֵם.

וּמִסְטָרָא דִּימִינָא אִתְקְרִי נְהָר פְּלָגִיו, וּמִסְטָרָא
 דְשְׂמָאֲלָא אִתְקְרִי נְהָר דִּינּוֹר, וּמִנִּיָּה
 תְּלִיין שְׂתִין עֲנַפִּין דְּנּוֹרָא דְאִתְקְרִיאוּ שְׂשִׁים גְּבוּרִים,
 וְאִינּוֹן שְׂתִין פּוּלְסִין דְּנּוֹרָא דְמַחִיוּהָ לְמַטְטְרוּן,
 וּמִסְטָרָא דִּימִינָא וְשְׂמָאֲלָא אִתְמַר בְּכָל נְחָלִין
 דְּתְלִיין מְנִיָּהוּ, נְהָרֵי נְחָלֵי דְבִשׁ וְחַמְאָה, וְנְחָל
 עֲדָנִיד דָּא נְהָר דְנִפְיָק מֵעֵדָן, דְּאִתְמַר בֵּיהּ (בראשית ב
 י) וְנְהָר יוֹצֵא מֵעֵדָן, וְהֵאֵי אִיהוּ עֵדָן דְּעֵין לֹא רָאָתָהּ

לשון הקודש

וּמִצַּד הַיָּמִין נִקְרָא נְהָר פְּלָגִיו, וּמִצַּד
 הַשְּׂמָאל נִקְרָא נְהָר דִּינּוֹר, וּמִמְנֵוּ תְּלוּיִים
 שְׂשִׁים עֲנַפִּים שֶׁל אֵשׁ שְׂנַקְרָאוּ שְׂשִׁים
 גְּבוּרִים, וְהֵם שְׂשִׁים מְכוּת שֶׁל אֵשׁ שֶׁהֵכוּ
 אֶת מַטְטְרוּן, וּמִצַּד הַיָּמִין וְהַשְּׂמָאל
 נֶאֱמַר בְּכָל הַנְּחָלִים שְׂתִלוּיִים מֵהֶם, נְהָרֵי
 נְחָלֵי דְבִשׁ וְחַמְאָה. וְנְחָל עֲדָנִיד, זֶה הַנְּהָר
 שִׁיוֹצֵא מֵעֵדָן, שְׂנַקְרָא בּוּ וְנְהָר יוֹצֵא
 מֵעֵדָן, וְהֵוּ הַעֵדָן שֶׁעֵין לֹא רָאָתָהּ

וְיֵשׁ נְהָר שְׂנַקְרָא נְחָל קְדוּמִים, שְׂנַקְרָא
 מִהַעֲלִיּוּנִים, וּמִמְנֵוּ תְּלוּיִים שְׂבַעֵה נְהָרוֹת,
 שְׂנַקְרָא בְּהֵם נְהָרוֹת יִמְחָאוּ כָּף יַחַד
 הָרִים יִרְנְנוּ, וְיֵשׁ נְהָר שְׂנַקְרָא נְהָר דִּינּוֹר
 מִצַּד הַשְּׂמָאל, שְׂנַקְרָא בּוּ נְהָר דִּי-נּוֹר
 נְגִיד וְנִפְק מִן וְגוֹמַר, וְנְהָר בְּכָל מְקוּם הוּא
 ו'. מִהַצַּד שֶׁל אָב וְאִם נִקְרָא נְחָל קְדוּמִים,
 וּמִצַּד שֶׁל הָעֵדָן הַעֲלִיּוֹן נֶאֱמַר בּוּ וְנְחָל
 עֲדָנִיד תִּשְׁקֵם.

אלהי"ם וכו' (ישעיה סד ג), סתים ונגניז, דאיהו כתר
 עלאה, ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים (א דאיהו
 ד' אתון דשם בן ד'), אלין יהו"ה דאינון אבא ואימא
 ברא וברתא. תא תזי קרקפתא דא אל"ף, פגוונא
 דא ארבע סטרין דיליה בהון הנה יהו"ה
 הוא ושמייה חד, (דברים ד לה) אין עוד מלבדו בלא
 פרוד ובלא שתוף כלל.

ועוד ונהר דא ו', יוצא מעדן דא י', ומשם
 יפרד והיה לארבעה ראשים דא ד', (אלין
 ארבע אתון). ועוד ונהר יוצא מעדן דא אימא
 עלאה דאיהו א' תניינא, כמה דאוקמוהו מארי
 מתניתין מאי אל"ף אל"ף בינה, ולאן אתמשך
 בגופא, ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים אלין
 תרין דרועין ותריין שוקין, מאן גן דאתשקינא

לשון הקודש

ועוד, ונהר - זה ו', יוצא מעדן - זה י',
 ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים - זה
 ד', (אלו ארבע האותיות). ועוד, ונהר יוצא מעדן
 - זו האם העליונה, שהיא א' השגנה,
 כמו שבארנוהו בפעלי המשנה מה זה
 אל"ף? אל"ף בינה, ולאן גמשך בגוף?
 ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים, אלו
 שתי זרועות ושתי שוקים. מי הגן

אלהי"ם וכו', סתום ונגנו, שהוא כתר
 עליון, ומשם יפרד והיה לארבעה
 ראשים (א, שהוא ד' אותיות של שם בן ד'), אלו
 יהו"ה שהם האב והאם, הבן והבת. בא
 וראה, המקרקפת זו אל"ף כמו זה;
 (ציור למעלה), ארבעת הצדדים שלו בהן היה
 יהו"ה הוא ושמו אחד, אין עוד מלבדו,
 בלי פרוד ובלי שתוף כלל (ציור למעלה).

מִנִּיה לְתַתָּא דָּא שְׂכִינְתָּא, דְּתֵרִין גְּנִין אֵינֹן חַד
 לְעֵילָא וְחַד לְתַתָּא, הֵדָּא הוּא דְכְּתִיב (שיר ח
 ג) הַיּוֹשֶׁבֶת בַּגְּנִים וְהָא אִיִּקְמוּהָ.

וְאִית נָהָר לְתַתָּא דְּאִיהוּ מַטְטְרוּן, דְּאֶתְפָּרֵשׁ
 לְאַרְבַּע סְטְרִין דְּאֵינֹן מִיכָּא"ל גְּבֵרִיא"ל
 נֹרִיא"ל רְפָא"ל, שֵׁם הָאֶחָד פִּישׁוֹן הוּא הַסַּבֵּב אֶת
 כָּל אֶרֶץ הַחַוִּילָה אֲשֶׁר שָׁם הִזְהָב (בראשית ב יא), וְזֶהָב
 אִיהוּ לְצַפּוֹן, הֵדָּא הוּא דְכְּתִיב (איוב לו כב) מְצַפּוֹן זָהָב
 יֵאֲתָה, וְרָזָא דְּמַלְּהָ הוֹלֵךְ אֶל צַפּוֹן דָּא גְּבֵרִיא"ל,
 וְלִבְתֵּר הוֹלֵךְ אֶל דְּרוֹם (קהלת א י) וְדָא גִיחֹן דְּתַמָּן
 מִיכָּא"ל, הַפּוֹכָא מְלֵעִילָא, דְּאָמַר קָרָא עֲלִיהָ הוֹלֵךְ
 אֶל דְּרוֹם בְּקַדְמִיתָא, וְלִבְתֵּר סוּבֵב אֶל צַפּוֹן, סוּבֵב
 סוּבֵב לְתֵרִין סְטְרִין דְּאֵינֹן מְזַרְחָ וּמַעְרָב, דְּאֵינֹן
 חֲדָקֵל וּפְרָת, דְּתַמָּן אֹרִיא"ל רְפָא"ל.

לשון הקודש

מְצַפּוֹן זָהָב יֵאֲתָה, וְסוּד הַדְּבָר – הוֹלֵךְ
 אֶל צַפּוֹן, זֶה גְּבֵרִיא"ל, וְאַחַר כֵּן הוֹלֵךְ
 אֶל דְּרוֹם, וְזֶה גִיחֹן שְׁשָׁם מִיכָּא"ל,
 הַחֲפֵץ מְלַמְעֵלָה, שְׁאָמַר עָלָיו הַכְּתוּב
 הוֹלֵךְ אֶל דְּרוֹם בְּרֵאשׁוֹנָה, וְאַחַר כֵּן
 סוּבֵב אֶל צַפּוֹן, סוּבֵב סוּבֵב לְשֵׁנֵי צְדָדִים
 שְׁהֵם מְזַרְחָ וּמַעְרָב, שְׁהֵם חֲדָקֵל וּפְרָת,
 שְׁשָׁם אֹרִיא"ל רְפָא"ל.

שְׁנַשְׁקָה מִמֶּנּוּ לְמַטָּה? זוּ הַשְּׂכִינָה, שְׁשֵׁנֵי
 גְּנִים הֵם, אֶחָד לְמַעְלָה וְאֶחָד לְמַטָּה. זֶהוּ
 שְׂכֵתוֹב הַיּוֹשֶׁבֶת בַּגְּנִים, וְהֵרִי פְרָשׁוּהָ.
 וַיֵּשׁ נָהָר לְמַטָּה שְׁהִיא מַטְטְרוּן, שְׁנַפְרֵד
 לְאַרְבַּעַת צְדָדִים, שְׁהֵם מִיכָּא"ל גְּבֵרִיא"ל
 נֹרִיא"ל רְפָא"ל, שֵׁם הָאֶחָד פִּישׁוֹן הוּא
 הַסַּבֵּב אֶת כָּל אֶרֶץ הַחַוִּילָה אֲשֶׁר שָׁם
 הִזְהָב, וְהִזְהָב הוּא לְצַפּוֹן, זֶהוּ שְׂכֵתוֹב

פִּישׁוֹן לְקַבֵּל אוֹרֵייתָא דְבַעַל פֶּה, וּמִתַּמָּן פִּישׁוֹן,
 פִּי שׁוּנָה הַלְכוֹת, גִּיחֹזִין גִּי גִזְמֵל חֶסֶד,
 וְתַמָּן חִיוּן דְּאִתְקַרְיָאוּ חֵיוֹת הַקֶּדֶשׁ מִסְטָרָא דְאַרְיָה
 מִסְטָרָא דִימִינָא, מִסְטָרָא דְשִׁמְאֵלָא נְחָשׁ, דְּאִתְמַר
 בֵּיהּ (ויקרא יא מב) כָּל הוֹלֵךְ עַל גַּחֲוֹן, לְאַעֲנֵשָׂא בֵּיהּ
 לְמָאן דְּאִעְבֵּר עַל אוֹרֵייתָא דְאִתְיְהִיבַת מִימִינָא,
 פִּישׁוֹן (דף פח ע"ב) תַּמָּן שְׁפִיפּוֹן, לְאַעֲנֵשָׂא לְמָאן דְּאִעְבֵּר
 עַל אוֹרֵייתָא דְבַעַל פֶּה, חֲדַקְל ח"ד ק"ל, דָּא חֲרִיפָא
 בְּלִישְׁנֵיהּ וְחַד מִסְטָרָא דִימִינָא, ק"ל מִסְטָרָא
 דְשִׁמְאֵלָא, לְאוֹלְפָא תְרַנְיָיהוּ, ח"ד בְּשַׁנְיָם, וְק"ל
 בְּשַׁפּוֹן, וּבְגִין דָּא פִּישׁוֹן פִּי שׁוּנָה הַלְכוֹת, גִּיחֹזִין
 גִּיחֹזִין הֵהוּא דְאִתְמַר בֵּיהּ (דברים לד ו) וַיִּקְבֹּר אוֹתוֹ בְּגִי,
 תַּמָּן שְׂרִיָּא לְסְטָרָא דִימִינָא, פֶּרַת כְּלִיל כְּלָחוּ, הָאִי
 פְרִיָּה וְרַבְיָה, עָלֵיהּ אִתְמַר (תהלים סח יד) אִם תִּשְׁכַּבּוּן
 בֵּין שְׁפָתַיִם, אִם וְדָאִי לְמַעְבַּד תַּמָּן פְּרִיָּה וְרַבְיָה.

לשון הקודש

התורה שבעל פה. חֲדַקְל - ח"ד ק"ל, זה
 חריף בלשוננו, ואחד מצד ימין, ק"ל מצד
 השמאל, ללמד שניהם, ח"ד בשנים וק"ל
 בשפתים, ומשום זה, פישון - פי שונה
 הלכות, גיחון - גיחון, אותו שנאמר בו
 ויקבר אתו בגי, שם שרוי לצד ימין,
 פרת כולל את כלם, זה פריה ורביה,
 עליו נאמר אם תשכבון בין שפתים, אם

פישון בנגד התורה שבעל פה, ומשם
 פישון - פי שונה הלכות. גִּיחֹזִין - גִּי
 גִּזְמֵל חֶסֶד, ושם החיות שנקראו חיות
 הקדש מהצד של אריה מצד הימין, מצד
 השמאל נחש, שנאמר בו כָּל הוֹלֵךְ עַל
 גַּחֲוֹן, להעניש בו את מי שעובר על
 התורה שנתנה מימין. פישון - שם
 שפיפון, להעניש את מי שעובר על

וּבְאֵלֶיךָ אֲרַבְעָה עָאָלוּ לְפָרְדֵּם אֵלֶיךָ אֲרַבְעָה,
 אֵלֶיךָ דְעָאָלוּ בְקִלְיָיִךְ חַד הַצִּיץ וּמַת, חַד
 הַצִּיץ וְנִפְנָע, וְחַד אֲשֶׁת־מִדָּ (נ"א נֶפֶק לְתַרְבוּת רַעָה),
 רַבִּיעָא דְעָאָל בְּמוֹחָא דְאַגּוּזָא עָאָל בְּשָׁלָם וְנֶפֶק
 בְּשָׁלָם, הַאי דְאֶתְמַר בֵּיהּ הַצִּיץ וְנִפְנָע, עָאָל בְּעֵנְג
 וְלֹא עָאָל בֵּיהּ בְּדָקָא יָאוּת, אֶתְהַפֵּף לִיהּ לְנִגְנַע, וְדָא
 נִהָר דִּיּוּצָא מֵעֵדוֹן, דְאִיהוּ סִימָן עֵנְג עֵדוֹן נִהָר גִּין,
 חָכָא אִסּוּר וְהִתֵּר טוּמְאָה וְטַהָרָה כְּפִשָׁר וּפְסוּל.

וַיִּקַּח יְהו"ה אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם וַיְנִיחֵהוּ בְּגֵן עֵדֶן
 לְעִבְדָּהּ וּלְשִׁמְרָהּ (בראשית ב טו), תָּא חַזִּי
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֹרְיָא לְאָדָם אֹרְיָתָא, חַדָּא
 הוּא דְכְּתִיב (איוב כח כז) אִזּוּ רָאָה וַיִּסְפְּרָה חֲכִינָה וְגַם
 חִקְרָה וַיֹּאמֶר לְאָדָם, וְדָא אִיהוּ וַיְנִיחֵהוּ בְּגֵן עֵדֶן,
 דָּא גֵן דְאֹרְיָתָא, לְעִבְדָּהּ בְּפִקּוּדֵי דְאֹרְיָתָא

לשון הקודש

עֵדוֹן נִהָר גִּין, כָּאֵן אִסּוּר וְהִתֵּר, טְמֵאָה
 וְטַהָרָה, כְּפִשָׁר וּפְסוּל.

וַיִּקַּח יְהו"ה אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם וַיְנִיחֵהוּ
 בְּגֵן עֵדֶן לְעִבְדָּהּ וּלְשִׁמְרָהּ. בָּא וְרָאָה,
 הַקּוּדֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַד אֶת הָאָדָם תּוֹרָה,
 זְהוּ שְׂבִתוּב אִזּוּ רָאָה וַיִּסְפְּרָה חֲכִינָה וְגַם
 חִקְרָה וַיֹּאמֶר לְאָדָם, וְנָהוּ וַיְנִיחֵהוּ בְּגֵן
 עֵדֶן, זְהוּ הַגֵּן שֶׁל הַתּוֹרָה, לְעִבְדָּהּ –
 בְּמַצּוּת עֲשֵׂה שֶׁל הַתּוֹרָה, שֶׁהוּא זְכוּר,

וְדָאֵי לַעֲשׂוֹת שֵׁם פְּרִיָה וְרַבִּיָה.
 וּבְאֵלֶיךָ הָאֲרַבְעָה נִכְנְסוּ לְפָרְדֵּם
 הָאֲרַבְעָה הַלְלוּ. אֵלוּ שְׁנַכְנְסוּ עִם קְלִפּוֹת,
 אַחַד הַצִּיץ וּמַת, אַחַד הַצִּיץ וְנִפְנָע, וְאַחַד
 יָצָא לְשִׁמְד (צ"א לְתַרְבוּת רַעָה), הֵרְבִיעֵי שְׁנַכְנְסוּ
 לְמַח הָאֵגוּז, נִכְנְסוּ בְּשָׁלוֹם וַיָּצָא בְּשָׁלוֹם.
 זְהוּ שְׁנַאֲמַר בּוּ הַצִּיץ וְנִפְנָע, נִכְנְסוּ בְּעֵנְג
 וְלֹא נִכְנְסוּ בּוּ כְּרָאוּי, הִתְהַפֵּף לוֹ לְנִגְנַע,
 וְזֶה נִהָר דִּיּוּצָא מֵעֵדוֹן, שֶׁהוּא סִימָן עֵנְג,

דַעֲשֵׂה דַאִיהוּ זְכוֹר דְּכֵר, וּלְשִׁמְרָה בְּפִקּוּדֵי דְלֹא
 תַעֲשֵׂה דַאִיהוּ שְׁמוֹר נּוֹקְבָא, אֶת הָאָדָם בְּהוּ
 בְּדִיּוֹקְנָא דְאוֹרֵייתָא, דַּאֲ"ת לְרַבּוֹת אוֹרֵייתָא
 דַּאֲתִיְהִיבַת לְאָדָם מֵא' וְעַד ת', דַּאֲתִיְהִיבַת מִימִינָא
 וּמִשְׂמַאלָא, דְתַמָּן פִּקּוּדֵי דַעֲשֵׂה וְלֹא תַעֲשֵׂה,
 פִּקּוּדֵי דַעֲשֵׂה מִימִינָא לְקַבֵּל ו"ה זְכֵרִי וְדֹא
 זְכֵרוֹנוֹת, פִּקּוּדֵי דְלֹא תַעֲשֵׂה מִשְׂמַאלָא לְקַבֵּל י"ה
 שְׁמִי, עֲמוּדָא דְאַמְצָעִיתָא כְּלִיל תְּרוּיָהוּ יְהו"ה
 שְׁמִיָּה, וְאִיהוּ קוּל הַשּׁוֹפָר מְסֻטָּרָא דַאימָא עֲלָאָה
 דַאִיְהִי שׁוֹפָר, תְּקִיעָה אִיְהִי מְסֻטָּרָא דִימִינָא,
 וּשְׁכָרִים מְסֻטָּרָא דְשְׂמַאלָא, שְׁלִשְׁל"ת דַאִיְהִי
 תְּרוּעָה מְסֻטָּרָא דְתְּרוּיָהוּ.

בְּרֵאשִׁית (בְּר"א שִׁי"ת) בְּרֵא אֱלֹהִים, הֵאֵי אֱלֹהִים
 אִיְהִי אֵימָא עֲלָאָה, דְרַכִּיבַת וּסְלִיקַת

בְּתְרוּעָה (דַאִיְהִי רֵאשׁ הַשְּׁנָה הַדָּא הוּא דְכֵתִיב (תהלים מז ו) עֲלָה

לשון הקודש

הַזְכֵּר, וּלְשִׁמְרָה - בְּמִצְוֹת לֹא תַעֲשֵׂה,
 שְׁמוֹר הַנִּקְבָּה. אֶת הָאָדָם, שְׁהִיָּה
 בְּדִיּוֹקְנֵי שֵׁל הַתּוֹרָה, שְׁאֲ"ת לְרַבּוֹת
 הַתּוֹרָה שְׁנַתְנָה לְאָדָם מֵא' עַד ת',
 שְׁנַתְנָה מִימִין וּמִשְׂמַאל, שְׁשֵׁם מִצְוֹת
 עֲשֵׂה וְלֹא תַעֲשֵׂה, מִצְוֹת שֵׁל עֲשֵׂה מִימִין
 כְּנֻגַד ו"ה זְכֵרִי, וְזֵה זְכֵרוֹנוֹת, מִצְוֹת שֵׁל
 לֹא תַעֲשֵׂה מִשְׂמַאל כְּנֻגַד י"ה שְׁמִי,
 הַעֲמוּדָא דְאַמְצָעִי כּוֹלֵל שְׁנֵיהֶם, יְהו"ה
 שְׁמוֹ, וְהוּא קוּל הַשּׁוֹפָר מִצַּד הָאָם
 הַעֲלִינָה שְׁהִיא שׁוֹפָר. הַתְּקִיעָה הִיא מִצַּד
 הַיְמִין, וּשְׁכָרִים מִצַּד הַשְּׂמַאל,
 הַשְּׁלִשְׁל"ת שְׁהִיא תְּרוּעָה מִצַּד שֵׁל
 שְׁנֵיהֶם.

בְּרֵאשִׁית, (בְּר"א שִׁי"ת), בְּרֵא אֱלֹהִים.
 הַאֱלֹהִים הַזֶּה הִיא הָאָם הַעֲלִינָה,

הַזְכֵּר, וּלְשִׁמְרָה - בְּמִצְוֹת לֹא תַעֲשֵׂה,
 שְׁהִיא שְׁמוֹר הַנִּקְבָּה. אֶת הָאָדָם, שְׁהִיָּה
 בְּדִיּוֹקְנֵי שֵׁל הַתּוֹרָה, שְׁאֲ"ת לְרַבּוֹת
 הַתּוֹרָה שְׁנַתְנָה לְאָדָם מֵא' עַד ת',
 שְׁנַתְנָה מִימִין וּמִשְׂמַאל, שְׁשֵׁם מִצְוֹת
 עֲשֵׂה וְלֹא תַעֲשֵׂה, מִצְוֹת שֵׁל עֲשֵׂה מִימִין
 כְּנֻגַד ו"ה זְכֵרִי, וְזֵה זְכֵרוֹנוֹת, מִצְוֹת שֵׁל
 לֹא תַעֲשֵׂה מִשְׂמַאל כְּנֻגַד י"ה שְׁמִי,

אלהי"ם בתרועה), דַּאתְמַר בֵּיהּ (במדבר כג כא) לֹא הִבִּיט אֶן
 בַּעֲקֵב וְלֹא רָאָה עֲמֹל בְּיִשְׂרָאֵל יְהו"ה אֱלֹהֵיוֹ עֲמוֹ
 וְתִרְוַעַת מִלֶּךְ בּוֹ, הֲרִי לָךְ דִּתְרוּעָה אִיהִי בַּעֲקֵב,
 וְאֶתְמַר בֵּיהּ עָלָה אֱלֹהִים בְּתִרְוַעָה, יְהו"ה בְּקוֹל
 שׁוֹפָר סָלִיק. תִּקְעוּ בַּחֲדָשׁ שׁוֹפָר (תהלים פ"א ד) דַּא
 תִּקְיַעְהּ, וְדַא יִרְחַא דְסִיְהָרָא אֶתְפַּסְיָא, מַלְכֵיזַת
 מִסְטָרָא דְמַלְכוּת דְאִיהוּ זֶה שְׁמִי (שמות ג טו), דִּתְמַן
 קוֹדֶשׁא בְּרִידָה הוּא אֲשֶׁתְּמוֹדַע לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ,
 וּבֵהּ אִיהוּ הַמֶּלֶךְ הַקְדוֹשׁ הַמֶּלֶךְ הַמְּשַׁפֵּט מִסְטָרָא
 דְשִׂמְאָלָא, מֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ אֱלֹהִים, וְדַא לְבָא
 לְשִׂמְאָלָא מַלְכוּת, זְכוּרֵזַת זְכוּר לְזָכַר וְדַא מוֹחָא
 לְיִמִּינָא וְתַמָּן זְכוּרֵזַת, שׁוֹפְרוֹת דַּא קְנִיָה דְאִיהוּ
 שׁוֹפָר, וּמִתְמָן נָפִיק קוֹל הַשׁוֹפָר דְאִיהוּ עֲמוֹדָא
 דְאַמְצָעִיתָא, וְאִיהוּ יְהו"ה, בְּמוֹחָא בְּלְבָא בְּנוֹפָא.

לשון הקודש

שֵׁשׁ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נוֹדַע לְמֶלֶךְ עַל
 כָּל הָאָרֶץ, וּבֵהּ הוּא הַמֶּלֶךְ הַקְדוֹשׁ,
 הַמֶּלֶךְ הַמְּשַׁפֵּט מִצַּד הַשִּׂמְאָל, מֶלֶךְ עַל
 כָּל הָאָרֶץ אֱלֹהִים, וְזֶה הַלֵּב לְשִׂמְאָל
 הַמַּלְכוּת. זְכוּרֵזַת, זְכוּר לְזָכַר, וְזֶה הַפֶּה
 לְיִמִּין, וְשֵׁם זְכוּרֵזַת. שׁוֹפְרוֹת זֶה קְנִיָה
 שֶׁהוּא שׁוֹפָר, וּמִשָּׁם יוֹצֵא קוֹל הַשׁוֹפָר,
 שֶׁהוּא הָעֲמוֹד הָאֲמֻצָּעִי, וְהוּא יְהו"ה,
 בְּמִחַ בְּלֵב וּבְנוֹף.

שְׁרוּכְבַת וְעוֹלָה בְּתִרְוַעָה וְשִׁיָּא רֵאשׁ הַשְּׁנָה.
 זֶהוּ שְׂכֵתוֹב עָלָה אֱלֹהִים בְּתִרְוַעָה, שְׁנַאֲמַר בּוֹ
 לֹא הִבִּיט אֶן בַּעֲקֵב וְלֹא רָאָה עֲמֹל
 בְּיִשְׂרָאֵל יְהו"ה אֱלֹהֵיוֹ עֲמוֹ וְתִרְוַעַת מֶלֶךְ
 בּוֹ, הֲרִי לָךְ שְׁתִּרְוַעָה הִיא בַּעֲקֵב, וְנַאֲמַר
 בּוֹ עָלָה אֱלֹהִים בְּתִרְוַעָה, יְהו"ה בְּקוֹל
 שׁוֹפָר עוֹלָה. תִּקְעוּ בַּחֲדָשׁ שׁוֹפָר זו
 תִּקְיַעְהּ, וְזֶה הַחֲדָשׁ שְׂמִתְכַפֶּה הַלְבָנָה.
 הַמַּלְכוּת מִצַּד הַמַּלְכוּת, שֶׁהוּא זֶה שְׁמִי,